

**FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I LULEÅ**

DOM
2018-02-07
Meddelad i Luleå

Mål nr
64-18

KLAGANDE

Jaktkritikerna, 802441-4370
[REDACTED]

MOTPART

Länsstyrelsen i Gävleborgs län
801 70 Gävle

ÖVERKLAGAT BESLUT

Länsstyrelsen i Gävleborgs läns beslut den 15 december 2017,
dnr 8496-2017 (se bilaga 1)

SAKEN

Licensjakt efter lodjur enligt jaktförordningen (1987:905)

FÖRVALTNINGSRÄTTENS AVGÖRANDE

Förvaltningsrätten avslår överklagandet.

Dok.Id 95816

Postadress
Box 849
971 26 Luleå

Besöksadress
Skeppsbrogatan 43

Telefon
0920-29 54 90
E-post: forvaltningsrattenilulea@dom.se
www.domstol.se/forvaltningsratt

Telefax
0920-22 04 59

Expeditionstid
måndag–fredag
08:00–16:00

BAKGRUND

Länsstyrelsen i Gävleborgs län (länsstyrelsen) har beslutat om licensjakt efter högst fem (5) lodjur i hela Gävleborgs län. I beslutet anges att jakten får bedrivas under tiden den 1 – 31 mars 2018, eller till dess att länsstyrelsen avlyser jakten. Skälen för beslutet framgår av bilaga 1.

PARTERNAS INSTÄLLNING

Jaktkritikerna yrkar att beslutet upphävs och anför i huvudsak följande. Lodjur är en rödlistad och skyddad art som inte orsakar några stora skador på tamdjur utanför renskötselområdet. Länsstyrelsen hänvisar till att den svenska lodjursstammen har god bevarandestatus utifrån investeringsresultat från 2016/17 som visar att lodjursföryngringar ligger över Naturvårdsverkets miniminivå. De räknemetoder som visar dessa resultat har fått kritik. Olika spår kan vara från samma familj, vilket kan innebära att samma lodjur räknas flera gånger. Studier visar att den genetiska variationen hos lodjur i Sverige är lägre än hos lodjur från bland annat Finland. Det är inte tillåtet att störa djur under deras parningstid (4 § artskyddsförordningen). Parningstiden för lodjur börjar i slutet av februari och pågår under mars månad. Konsekvenserna av licensjakten blir att stammen kommer att minska mer än bara genom de djur som skjuts, eftersom en del ungar förlorar sin mamma och då kommer att dö av svält. Artikel 16 i EU:s naturskyddslag Art och habitatdirektivet kan inte tillämpas när det gäller aktuell licensjakt på lodjur. Arten är rödlistad eftersom bevarandestatusen inte är gynnsam.

Jaktkritikerna anser att all jakt på lodjur, särskilt under brunstperioder, ska förbjudas, att jakt med lösa hundar efter lodjur ska förbjudas, att länsstyrelsen ska informera och registrera exakt vilka hundraser och typer av jakthundar som numera används till rovdjursjakt, att dödandet av lodjur som jagats av hundar och försökt rädda sig upp i träd ska förbjudas, att jakt efter lodjur

även på nattetid ska förbjudas, att spårning och inringning med motorfordon ska förbjudas, att all fällfångst av lodjur ska förbjudas, att lockjakt med ljud eller doft ska förbjudas, att lodjursskinn inte ska tillfalla någon annan än staten, att jakt för att ”bibehålla rovdjurens skygghet” för människor inte är förenligt med att vilja öka intresset för natur- och ekoturism, att licensjakt inte ökar acceptansen för rovdjur, att metoderna för att hålla tamdjuren skyddade måste utvecklas mera, att respekten för djurens inbördes och individuella betydelse ska betonas, att licensjakt inte ska medges för att minska ”framtida skada genom att minska tätheten av lodjur” där tamdjursbesättningar samtidigt tillåts öka och att om lodjur dödas för att de konkurrerar med jägares kortsiktiga intressen att skjuta till exempel rådjur, är det ett tecken på en ensidig syn på rovdjurens roll och en oförståelse för den ekologiska balansen.

Länsstyrelsen, som getts tillfälle att yttra sig i målet men inte avhört, vidhåller sitt beslut.

SKÄLEN FÖR AVGÖRANDET

Rättslig reglering

Av 23 c § jaktförordningen framgår att förutsättningen för att licensjakt efter bl.a. lodjur ska kunna tillåtas, är att det inte finns någon annan lämplig lösning och att jakten inte försvårar upprätthållandet av en gynnsam bevarandestatus hos artens bestånd i dess naturliga utbredningsområde. Jakten måste dessutom vara lämplig med hänsyn till stammarnas storlek och sammansättning samt ske selektivt och under strängt kontrollerade former. Bestämmelsen i 23 c § jaktförordningen ska tolkas mot bakgrund av motsvarande bestämmelser i rådets direktiv 92/43/EEG av den 21 maj 1992 om bevarande av livsmiljöer samt vilda djur och växter (art- och habitatdirektivet).

EU-domstolen har i en dom den 14 juni 2007 i mål C-342/05 (Europeiska kommissionen mot Finland) uttalat att undantagsbestämmelserna i artikel 16.1 i direktivet ska tolkas restriktivt och att den myndighet som fattat beslutet har bevisbördan för att nödvändiga förutsättningar föreligger för varje undantag. Medlemsstaterna ska säkerställa att varje åtgärd som påverkar skyddade arter endast tillåts genom beslut som är noggrant och tillräckligt motiverade och som hänvisar till de skäl, villkor och krav som anges i artikel 16.1 i direktivet.

Av den allmänt tillämpliga proportionalitetsprincipen, som också slagits fast av EU-domstolen inom artskyddsområdet (se dom i mål C-76/08, Europeiska kommissionen mot Malta), följer att det undantag från skyddssystemet som en medlemsstat har för avsikt att göra, ska stå i proportion till de behov som motiverar undantaget.

Förvaltningsrättens bedömning

Enligt bilaga 4 till art- och habitatdirektivet omfattas lodjur av det strikta skyddssystem som följer av direktivet.

Högsta förvaltningsdomstolen (HFD) har i rättsfallet HFD 2016 ref. 89 funnit att det är möjligt att tillåta jakt med stöd av undantagsregeln i 16.1 e i art- och habitatdirektivet. Mot den bakgrunden finner förvaltningsrätten att det är möjligt att besluta om licensjakt även på lodjur, om förutsättningarna i övrigt är uppfyllda.

Syftet med den beslutade jakten och annan lämplig lösning

Även om något särskilt syfte inte är föreskrivet som ett villkor enligt 23 c § jaktförordningen eller artikel 16.1 e i art- och habitatdirektivet, måste det finnas ett angivet syfte för att en meningsfull prövning av frågan om undan-

taget är proportionerligt eller om det finns någon annan lämplig lösning på det aktuella problemet ska kunna göras. Vid prövningen av undantag från det strikta skyddssystemet får det anses ligga inom en överprövande domstols kompetens att göra en prövning av om det syfte som beslutsmyndigheten har angett är acceptabelt i sig (se HFD 2016 ref. 89 och Kammarrätten i Stockholms dom den 14 november 2014 i mål nr 3273-13).

Förvaltningsrätten tar därmed ställning till om de syften som länsstyrelsen har angett i sitt beslut till stöd för licensjakten på två lodjur kan anses acceptabla i sig.

I beslutet anger länsstyrelsen att syftet med licensjakten är att förebygga och begränsa de negativa socioekonomiska konsekvenserna, underlätta tamdjurshållning och begränsa skadorna. Länsstyrelsen anger att licensjakt skapar förutsättningar för en hållbar lodjursförvaltning, förbättra möjligheten för samexistens och bevara lodjursstammens gynnsamma bevarandestatus.

Förvaltningsrätten finner inte skäl att ifrågasätta länsstyrelsens bedömning av de angivna förutsättningarna. Mot den bakgrunden bedömer förvaltningsrätten att de angivna syftena i sig är acceptabla syften. Vidare bedömer förvaltningsrätten att licensjakten får anses vara ändamålsenlig mot bakgrund av de syften som angetts för beslutet.

Förvaltningsrätten har härfter att bedöma om det finns någon annan lämplig lösning än den beslutade licensjakten för att uppnå angivna syften.

I det överklagade beslutet har länsstyrelsen redogjort för andra lösningar än licensjakt och bedömt att lämpliga sådana saknas. Sådana skulle såsom länsstyrelsen angett, kunna vara skrämselåtgärder, stängsling, flytt av tamdjur och ökad bevakning. Länsstyrelsen anser dock inte att sådana lösningar är

möjliga att genomföra i ett helt län. Förvaltningsrätten instämmer i bedömningen att det inte finns någon annan lämplig lösning än beslutad licensjakt.

Gynnsam bevarandestatus

En av förutsättningarna för att licensjakt ska kunna beviljas enligt jaktförordningen är, som nämnts ovan, att jakten inte försvårar upprätthållandet av en gynnsam bevarandestatus hos arten i dess naturliga utbredningsområde. Jaktkritikerna har ifrågasatt de senaste inventeringsresultaten och huruvida lodjursstammen i Sverige har en gynnsam bevarandestatus.

Naturvårdsverket uttalar i Nationell förvaltningsplan för lodjur under perioden 2014-2019, justerad version i januari 2016, bland annat följande. Det är ett regionalt ansvar att bedöma utrymmet för licensjakt i länet. Det är av stor vikt att beakta att länet ligger över miniminivån samt det nationella referensvärdet i syfte att säkerställa att det inte äventyras. Den licensjakt som beslutas av länen får således inte innebära att antalet lodjursindivider i Sverige understiger det beslutade referensvärdet för lodjur. De regionala miniminivåerna är en fördelning av det nationella referensvärdet och är den lägsta nivå som förvaltningen i länet ska syfta till att upprätthålla (sidan 33).

Det nationella referensvärdet för lodjur har fastställts till 870 individer. Populationsberäkningar utifrån Naturvårdsverkets senaste inventering av lodjur vintern 2016/17 visar att det finns cirka 1 224 lodjur i Sverige. Inventeringen bygger på registrering av familjegrupper (honor och unge/ungar). Naturvårdsverket har konstaterat att alla de tre rovdjursförvaltningsområdena har fler lodjur än den fastlagda miniminivån för områdena.

För det mellersta rovdjursförvaltningsområdet, som Gävleborgs län tillhör, har Naturvårdsverket fastställt en miniminivå för lodjur på 62 årliga föryng-

ringar, vilket motsvarar cirka 341 lodjur. Inventeringen visar på 72 föryngringar i området. Det motsvarar cirka 396 djur. För Gävleborgs län har Naturvårdsverket fattat beslut om en miniminivå på 13 lodjursföryngringar, vilket motsvarar cirka 71 lodjur. I länet fanns 17,5 familjegrupper vid den senaste inventeringen. Det motsvarar en population på cirka 96 lodjur.

Förvaltningsrätten finner inte skäl att ifrågasätta angivna inventeringsuppgifter, vilka måste vara utgångspunkten i bedömningen av om den beslutade licensjakten på lodjur försvårar upprätthållandet av en gynnsam bevarandestatus. Förvaltningsrätten konstaterar att lodjurspopulationen såväl nationellt som regionalt överstiger de av Naturvårdsverkets beslutade referens- och miniminivåerna. Det har inte framkommit något som tyder på att det beslutade jaktuttaget om högst fem lodjur inom Gävleborgs län medför att Naturvårdsverkets riktlinjer i nämnda delar riskerar att underskridas. Förvaltningsrätten bedömer därför att den beslutade licensjakten inte försvårar upprätthållandet av en gynnsam bevarandestatus hos lodjurets bestånd i dess naturliga utbredningsområde, varken regionalt eller nationellt.

Jaktkritikerna hävdar att studier visar att den genetiska variationen hos lodjur i Sverige är lägre än hos lodjur från bland annat Finland. Enligt förvaltningsrättens mening har det dock inte framkommit uppgifter som visar att lodjursstammen är genetiskt sårbar eller att nu beslutad licensjakt på annat sätt riskerar lodjursstammens sammansättning. Förvaltningsrätten finner därför att jakten är lämplig med hänsyn till lodjursstammens storlek och sammansättning.

Selektiv jakt under strängt kontrollerade förhållanden

Det överklagade beslutet innehåller tidsmässiga och geografiska avgränsningar. Beslutet innefattar också en rad villkor för lodjursjakten som motsvarar de villkor som slås fast i Naturvårdsverkets författningssamling

2014:25 om föreskrifter och allmänna råd för länsstyrelsens beslut om licensjakt efter lo.

Förvaltningsrätten bedömer mot denna bakgrund att länsstyrelsens beslut om licensjakt efter lodjur uppfyller kraven om såväl selektivitet som jakt under strängt kontrollerade förhållanden.

Jaktkritikerna har särskilt invänt mot den jakttid som har angetts i beslutet och framfört att det inte är tillåtet att störa djur under deras parningstid.

Förvaltningsrätten konstaterar att Naturvårdsverkets angivna föreskrifter och allmänna råd för länsstyrelsens beslut om licensjakt efter lo innehåller en bestämmelse om att länsstyrelsens beslut om sådan jakt, med undantag från det Norra förvaltningsområdet, får gälla perioden från och med den 1 mars till och med den 31 mars (3 § andra stycket). Länsstyrelsen har således haft fog för sitt beslut vad gäller jakttiden för licensjakten.

Övrigt

I sitt överklagande till förvaltningsrätten redovisar Jaktkritikerna i flera punkter sin inställning i olika frågor kring jakt på lodjur och rovdjur i allmänhet som inte har varit föremål för länsstyrelsens prövning och därmed inte heller kan prövas i förvaltningsrätten. Vad Jaktkritikerna har anfört i denna del föranleder därför ingen vidare åtgärd från förvaltningsrättens sida.

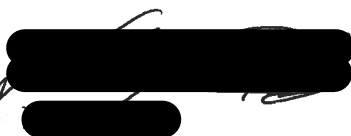
Slutsats

Förvaltningsrätten finner sammanfattningsvis att länsstyrelsen har grund för sitt beslut om licensjakt efter högst fem lodjur eftersom samtliga kriterier för licensjakt bedöms vara uppfyllda. Den beslutade licensjakten bedöms vara proportionerlig i förhållande till lododjursstammens storlek och samman-

sättning samt med hänsyn till de syften som angetts för jakten. Jaktkritiker-
nas överklagande ska därför avslås.

HUR MAN ÖVERKLAGAR

Detta avgörande kan överklagas. Information om hur man överklagar finns i
formulär DV 3109/1C (se bilaga 2).

chefsrådman

Nämndemännen R , och har också delta-
git i avgörandet.

 har föredragit målet.

Länsstyrelsen
Gävleborg

Natur- och vilt enheten

@lansstyrelsen.se

BESLUT

2017-12-15

1 (25)

Dnr 8496-2017

FÖRVALTNINGSRÄTTEN I LULEÅ	
2018 -01- 10	
Mötnr:	64-18
Äktbil:	3 Enhet.

Beslut om licensjakt efter lodjur i Gävleborgs län 2018

Beslut

Länsstyrelsen i Gävleborgs län beslutar om licensjakt efter högst fem (5) lodjur i Gävleborgs län 2018 enligt förutsättningarna och villkoren som framgår nedan.

Länsstyrelsen medger enligt 21 § jaktförordningen (1987:905) undantag från förbudet i 31 § första stycket jaktlagen (1987:259) att jakt inte får ske från motordrivna forskaffningsmedel.

Länsstyrelsen beslutar med stöd av 59 § jaktförordningen (1987:905) att detta beslut ska gälla utan hinder av att beslutet överklagas.

När får jakten bedrivas?

Jakten får bedrivas från och med den 1 mars 2018 till och med den 31 mars 2018 eller den tidigare tidpunkt då Länsstyrelsen avlyser jakten. Lodjur får jagas fr.o.m. en timme före solens uppgång t.o.m. en timme efter solens nedgång. Under timmen efter solens nedgång får jakten endast bedrivas som vaktjakt eller smygjakt.

Jaktområde och tilldelning

Jaktområde: Omfattar hela Gävleborgs län, se karta (bilaga 3).

Tilldelning: Högst fem (5) lodjur får fällas totalt inom jaktområdet.

Alla lodjur får fällas oavsett djurets kön eller ålder. Ungdjur bör dock av jaktetiska skäl i möjligaste mån fällas före föräldradjur.

Avlysning

Länsstyrelsen avlyser jakten då det totala antalet djur fällts eller påskjutits och avräknats inom länet eller om jakttiden löpt ut. Länsstyrelsen informerar om avlysningen via telefonsvararen, via SMS samt på Länsstyrelsens hemsida (www.lansstyrelsen.se/gavleborg).

Hundanvändning

Högst två hundar som ställer eller förföljer ett och samma lodjur får användas samtidigt. Hundarna får inte bytas ut under jakt efter ett och samma lodjur under en och samma dag. Jakten ska bedrivas med en god jaktetik och all hundanvändning ska präglas av detta. Länsstyrelsen vill påminna om 27 § jaktlagen (1987:259) som säger att *jakten ska bedrivas så att viltet inte utsätts för onödigt lidande*. Hänsyn ska också tas till jakthundens välbefinnande enligt 5 § djurskyddslagen som säger att *djur inte får överansträngas*.

Söka efter spår

För att söka efter lodjursspår får motordrivet fordon användas på befintligt vägnät och på befintliga skoterleder. De befintliga vägarna och/eller skoterlederna ska gå att återfinna på lantmäteriets karta i skala 1:50 000, eller på lantmäteriets karta i skala 1:100 000 i områden där kartor i skala 1:50 000 inte finns.

Detta undantag innebär att sökande längs med väg eller skoterled får ske för så kallad ringning för att fastställa djurets ungefärliga vistelseplats. Undantaget ger inte rätt att från motordrivet fordon skjuta, spåra, förfölja eller genskjuta djuret. Undantaget ger inte heller rätt att nyttja motordrivet fordon för att förhindra att lodjuret kan undkomma eller för att avleda dess uppmärksamhet från den som jagar. Undantaget ger inte heller rätt att med motordrivet fordon söka efter lodjursspår före den 1 mars 2017.

Länsstyrelsen upplyser om att skjutvapen enligt 22 § jaktförordningen (1987:905) inte får medföras vid färd med motordrivet fordon i terräng.

Tillåtna jaktmedel

I 6, 8, 10, 11, 14 och 16 §§ Naturvårdsverkets föreskrifter och allmänna råd om jakt och statens vilt (NFS 2002:18) framgår vilka vapen och vilken ammunition som är tillåten vid jakt efter lodjur.

Vilka får utföra jakten?

Person som har jakträtt i områden som omfattas av detta beslut har rätt att delta i jakt efter lodjur på det jaktområde där denne har jakträtt, under förutsättning att jakträtten omfattar jakt efter lodjur. Jakt får inte bedrivas utan att en ansvarig jaktledare utsetts på förhand vid varje jakttillfälle. Vid enskild jakt är den enskilde jägaren jaktledare.

Den som tänker bedriva licensjakt efter lodjur ska enligt 49 § jaktförordningen (1987:905) registrera sig i Naturvårdsverkets Jägarregister. Registreringen ska göras innan jägaren inleder jakten.

Anmälan kan göras via

- Naturvårdsverkets talsvar: 0771-18 34 11 (välj djurart och ange personnummer),
- Naturvårdsverkets kundtjänst: 010-698 17 00 (ange personnummer),
- e-post till jagarregistret@naturvardsverket.se (ange personnummer),
- inloggning med Bank-ID på <https://jagarregistret.naturvardsverket.se/>.

Jaktledarens ansvar

I 7 § Naturvårdsverkets föreskrifter (NFS 2014:25) om ändring i Naturvårdsverkets föreskrifter och allmänna råd (NFS 2010:15) för Länsstyrelsens beslut om licensjakt efter lodjur specificeras jaktledarens ansvarsområden gällande lodjursjakten.

- Jakt får inte bedrivas utan att en ansvarig jaktledare är utsedd inför varje jakttillfälle. Vid enskild jakt är den enskilde jägaren jaktledare.
- Jaktledaren ska före jaktens början informera samtliga jaktdeltagare om villkoren för jakten, kommunikationsbestämmelser, otillåtna skjutriktningar, gränsförhållanden samt om övriga regler som kan behövas för jaktens genomförande. Jaktledaren ska vidare informera om skyldigheten att inneha vapenlicens och giltigt statligt jaktkort.
- Jaktledaren ska ansvara för att kommunikationsvägarna under jakten säkerställer att villkoren för jakten efterlevs.
- Jaktledaren ska inför varje jakttillfälle och minst en gång varannan timme under pågående jakt hålla sig informerad om hur många djur som återstår av tilldelningen i det område där licensjakt bedrivs.
- Jaktledaren ska inför varje jakttillfälle försäkra sig om att en hund som är särskilt tränad i att spåra skadat vilt ska kunna finnas på skottplatsen inom högst två timmar från påskjutningen i enlighet med 17 § andra stycket jaktförordningen (1987:905). Hund som används vid eftersök av påskjutet lodjur bör vara särskilt tränad i att spåra lodjur.

- Jaktledaren ska informera varje jaktdeltagare om att denne bör vara ansvarsförsäkrad, bör bära röda band eller motsvarande kännetecken under jakten samt att denne årligen före jakten förvissat sig om att vapnet är inskjutet och att denne har tillräcklig skjutskicklighet för att bedriva jakt efter lodjur.
- Jaktledaren ska informera varje jaktdeltagare om riskerna för skadeskjutning av lodjur, uppmana jaktdeltagarna att vid jakt med kulgevär endast skjuta med stöd och att endast skjuta mot stillastående lodjur med rena sidoskott samt vid jakt med hagelvapen, inte skjuta på avstånd över 20 meter.
- Jaktledaren ska informera skytten om dennes ansvar att rapportera fällt lodjur till Länsstyrelsen i enlighet med 5 b § jaktförordningen (1987:905), att rapportering av fällt lodjur ska ske snarast och senast inom en timme från den tidpunkt då djuret fällts och att rapportering av påskjutet lodjur ska ske snarast.

Skyldighet att hålla sig informerad om kvarvarande tilldelning samt anmälan om fällt eller påskjutet lodjur

Den som jagar lodjur ska hålla sig informerad om hur många djur som återstår av tilldelningen i det område där licensjakt bedrivs. Observera att den som av oaktsamhet inte hållit sig informerad kan komma att dömas till ansvar för jaktbrott eller grovt jaktbrott enligt 43 eller 44 §§ jaktlagen (1987:259).

Anmälan till Länsstyrelsen om fällt eller påskjutet lodjur ska ske *snarast, senast inom en timme efter fällt eller påskjutet lodjur.*

Påskjutning definieras enligt föreskrifter om ändring i Naturvårdsverkets föreskrifter och allmänna råd (NFS 2010:15) för Länsstyrelsens beslut om licensjakt efter lodjur enligt följande: *Skott har avlossats mot lodjur med avsikt att fälla detta och det kan inte uteslutas att skottet har träffat lodjuret, men lodjuret har inte fällts.*

För meddelande om återstående tilldelning, ring: **010-225 11 99**
(telefonsvarare)

För att få SMS om återstående tilldelning:

SMS:a till **073-123 95 38** (om du har svenskt abonnemang) alternativt
0046731239538 (om du har utländskt abonnemang) texten:

Spara Förnamn Efternamn Lodjursjakt

Förnamn och Efternamn ersätts med jägarens riktiga namn.

För anmälan om fällt eller påskjutet lodjur, ring: **070-241 46 21**

Vid anmälan ska följande anges:

1. Namn, adress och telefonnummer till skytten
2. Namn, adress och telefonnummer till ansvarig jaktledare
3. När lodjuret fällts eller påskjutits (datum och klockslag)
4. Var lodjuret fällts eller påskjutits (jaktområde enligt detta beslut samt koordinater eller plats som går att återfinna på karta 1:100 000)
5. Djurets kön och ålder, om det är möjligt att fastställa
6. Vilket jaktsätt som användes.

I samband med anmälan om fällt djur informerar Länsstyrelsen om hur det ska förfaras med det fällda djuret. Länsstyrelsens besiktningspersonal kontakter skytten angående tidpunkt och plats för besiktningen.

Platsundersökning och eftersök av påskjutet lodjur

Den som påskjutit lodjur ska tillsammans med jaktledaren ansvara för att eftersök genomförs om inte platsundersökningen eller andra omständigheter visat på att lodjuret är oskadat. Eftersök ska genomföras tills dess:

1. djuret påträffats dött
2. djuret påträffats skadat och avlivats
3. vid jakt med kulvapen, kulans anslagsplats eller nedslagsplats från det avlossade skottet är så belägen att den utesluter att lodjuret skadats
4. djuret inte kan anträffas

Jaktledaren ska på begäran uppvisa skottplatsen för Länsstyrelsens besiktningspersonal och tillsammans med besiktningspersonalen och den som påskjutit lodjuret genomföra en fältkontroll och följa upp vad som skett efter skott. Jaktledaren ska tillsammans med besiktningspersonalen dokumentera platsundersökning och eftersök på blankett *Påskjutet lodjur – platsundersökning och eftersök* (bilaga 6).

Länsstyrelsen beslutar om det påskjutna lodjuret ska avräknas från kvoten eller ej. Påskjutet lodjur avräknas såvida det inte har påvisats genom fältkontrollen att djuret är oskadat.

Påskjutet lodjur ska avräknas såvida inte kulans anslagsplats eller nedslagsplats från det avlossade skottet, vid jakt med kulvapen, är så belägen att den utesluter att lodjuret skadats eller det på annat sätt vid fältkontroll kan fastställas att lodjuret inte skadats.

Fälls lodjur med stöd av andra beslut eller dödas på annat sätt under den tid då licensjakt efter lodjur är tillåten ska dessa djur inte avräknas licenstilldelningen.

Besiktning av fällt lodjur

Länsstyrelsens besiktningspersonal besiktar samtliga fällda lodjur. Besiktningspersonalen fyller tillsammans med skytten i blankett *Registrering av fälld lo* (bilaga 4) och blankett *Besiktning, provtagning och märkning av fälld lo* (bilaga 5).

Skytten ska inom ett dygn från det att djuret fällts uppvisa hela det fällda djuret för Länsstyrelsens besiktningspersonal.

Om Länsstyrelsens så begär ska skottplats/fallplats omgående uppvisas. Om skytten på Länsstyrelsens begäran inte uppvisar skottplats/fallplats eller om denna inte kan återfinnas eller om skytten vägrar att visa djurkroppen eller att lämna ifrån sig alla proverna, tillfaller hela lodjuret staten.

Besiktningspersonalen tar vid besiktning ett hudprov (cirka 1 x 4 cm) och märker lodjursskinnet med ett mikrochip vid sidan av flåsnittet vid buk eller bröst. Märkningen fungerar som ett bevis på att djuret fällts lagligt.

Flådd kropp inklusive huvudet och testiklar sänds till Statens veterinärmedicinska anstalt (SVA) genom besiktningspersonalens försorg. Flådd kropp ska om möjligt hållas kyld och inre organ får inte tas ur. Del av skinn som är eller kan misstänkas vara angripet av skabb ska också skickas in. Delarna skickas i två försändelser där hudprovet skickas separat och övriga delar skickas tillsammans. I varje försändelse bifogas en kopia av blanketten *Registrering av fälld lo* (bilaga 4). I försändelsen av djurkroppen ska även bifogas en kopia av blanketten *Besiktning, provtagning och märkning av fälld lo* (bilaga 5). Lodjur, alternativt delar av lodjur, som inte märks enligt bestämmelserna ovan tillfaller staten.

Jakträttshavarens rätt till delar av lodjuret

Under förutsättning att ovanstående uppgifter har rapporterats, att samtliga prover har samlats in samt att jakten i övrigt har skett i överensstämmelse med jaktlagstiftning och med villkoren i detta beslut, tillfaller skinnet av det fällda lodjuret jakträttshavaren. Jakträttshavaren får överlåta ett fällt lodjur till annan person.

SVA genomför åldersbestämning av djuret genom analys av en hörntand, varefter jakträttshavaren, alternativt den som jakträttshavaren har överlåtit kraniet till, kan få detta tillbaka mot en avgift. Önskas kraniet tillbaka ska detta anges särskilt på blanketten *Besiktning, provtagning och märkning av fälld lo* (bilaga 5). Kraniet märks med mikrochip av SVA.

Försäljning av skinn och kranium

Kommersiella aktiviteter som annonsering, köp, byte, försäljning av lodjursskinn eller andra delar av lodjur samt kommersiell förevisning av lodjur är förbjudna enligt artikel 8.1 i rådets förordning (EG) 338/97 av den 9 december 1996 om skyddet av arter av vilda djur och växter genom kontroll av handeln med dem. För lodjur skjutna i enlighet med detta beslut kan Jordbruksverket meddela undantag från förbudet genom ett CITES-intyg. CITES-intyget gäller för handel inom EU. För export av lodjur eller produkter av lodjur till länder utanför EU krävs ett särskilt exporttillstånd från Jordbruksverket. Ytterligare information finns på Jordbruksverkets hemsida (www.jordbruksverket.se).

Beskrivning av ärendet

Utbredning, inventeringar och tillväxt

Antalet lodjur i Sverige beräknas genom inventeringar som görs i hela landet utom på Gotland. Inventeringen regleras i förordningen (2009:1263) om förvaltning av björn, varg, järv, lo och kungsörn och i Naturvårdsverkets föreskrifter och allmänna råd (NFS 2007:10) om inventering av björn, varg, järv, lodjur och kungsörn (ändrade genom Naturvårdsverkets föreskrifter NFS 2012:01 och NFS 2012:12) samt tillhörande instruktioner och faktablad.

Viltskadecenter har uppdraget att sammanställa och publicera Länsstyrelsernas resultat från rovdjursinventeringarna. Under inventeringssäsongen 2016/2017 fanns 261 familjegrupper av lodjur i Skandinavien. Detta är en minskning med 12,5 familjegrupper jämfört med inventeringsresultatet 2015/2016. Av familjegrupperna återfanns 55,5 i Norge och 205,5 i Sverige. Det totala antalet lodjur får man genom att multiplicera antalet familjegrupper med en omräkningsfaktor.

För Mellersta rovdjursförvaltningsområdet motsvarar denna cirka 5,48 ($\pm 0,40$) till 6,24 ($\pm 0,73$) lodjur per familjegrupp (Tovmo m. fl. *Inventering av lodjur 2016*).

Lodjursföryngringar utgör endast en del av den totala lodjurspopulationen. Antalet föryngringar kan variera relativt mycket från år till år utan att antalet vuxna lodjursindivider behöver förändras i samma takt. Lodjursstammens tillväxt i Sverige är enligt tidigare forskningsrapporter främst begränsad av legal jakt i renskötselområdet och av bytestillgången i Mellansverige. Forskarna har även dragit slutsatsen att lodjursstammen inte har bristande genetisk variation och att stammen inte är hotad på nationell nivå. Regeringen bedömde i sin proposition En hållbar rovdjurspolitik (prop. 2012/13:191) att lodjuret har en gynnsam bevarandestatus i Sverige.

Nationella målsättningar för lodjursstammens utveckling och bevarandestatus för lodjur

Sveriges nuvarande rovdjurspolitik beslutades i stora drag av riksdagen 2001, efter regeringens förslag i propositionen Sammanhållen rovdjurspolitik (prop. 2000/01:57). Det övergripande mål som godkändes var att Sverige skulle ta ansvar för att björn, varg, järv, lodjur och kungsörn skulle finnas i ett så stort antal att de långsiktigt finns kvar i den svenska faunan och att arterna kan sprida sig till sina naturliga utbredningsområden.

Den 10 december 2013 beslutade riksdagen (riksdagens protokoll 2013/14:43) om regeringens proposition En hållbar rovdjurspolitik (prop. 2012/13:191). Där föreslås det bl.a. att det övergripande och långsiktiga målet för rovdjurspolitiken ska vara att varg, björn, järv, lodjur och kungsörn i Sverige ska uppnå och bibehålla en gynnsam bevarandestatus. Samtidigt som tamdjurshållning inte påtagligt försvåras och socioekonomisk hänsyn tas.

Riksdagen beslutade också om referensnivåer för stammarnas storlek och för utbredningen av rovdjursarterna i Sverige. Detta i enlighet med regeringens proposition (prop. 2012/13:191). Angående lodjur har regeringen föreslagit att referensvärdet för gynnsam bevarandestatus i Sverige ska vara en population om 700–1000 individer samt att det svenska utbredningsområdet ska omfatta hela Sverige utom Gotlands län. Mot bakgrund av att referensvärdena för populationsstorlek och utbredningsområde är uppnådda, bedömde regeringen att lodjuret har en gynnsam bevarandestatus i Sverige.

Den 16 december 2013 tog Naturvårdsverket ställning till referensvärdena för björn, järv, lodjur och varg (NV-09661-12) inom ramen för rapporteringen enligt Artikel 17 i Art- och habitatdirektivet.

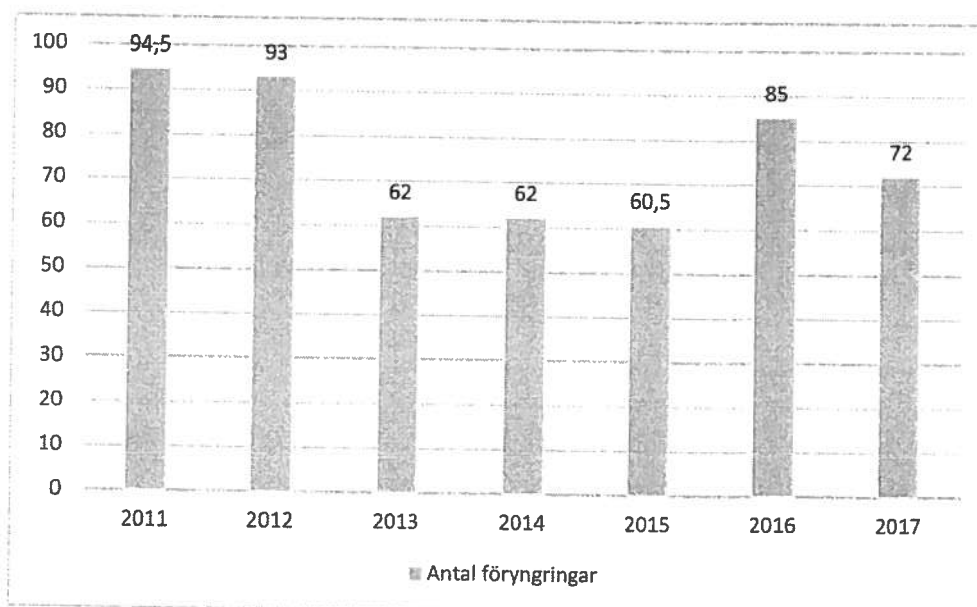
När det gäller lodjur rapporterade Naturvårdsverket att referensvärdet för populationsstorleken hos lodjur är 870 individer i Sverige, fördelade på de biogeografiska områdena Alpin (140 individer) och Boreal (730 individer). Naturvårdsverket bedömde att livsmiljön för lodjuren har bra kvalitet, att framtidsutsikterna är bra och att bevarandestatusen är gynnsam.

Lodjur i Mellersta rovdjursförvaltningsområdet

Lodjursstammen, mätt i antal inventerade familjegrupper, varierar mellan åren i Mellersta förvaltningsområdet. Det kan delvis bero på naturlig variation i reproduktionen, men också på att det vissa år är svårt att inventera, på grund av brist på bra spårnö.

Lodjurets populationsdynamik påverkas också av andra faktorer. I Mellersta rovdjursförvaltningsområdet är det tätheten av rådjur som visats ha stor betydelse för hur lodjurspopulationen kan utvecklas i området.

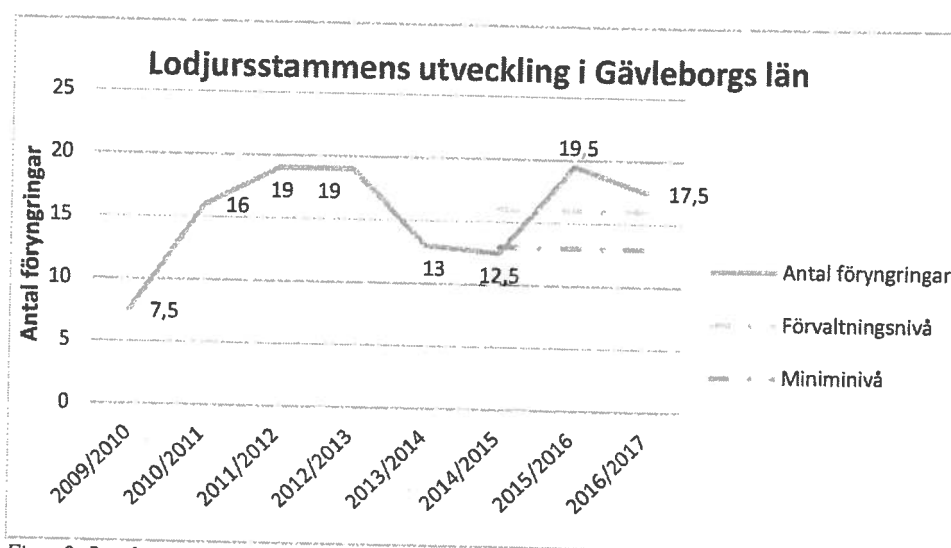
Enligt Viltskadecenters sammanställning konstaterades 72 familjegrupper i Mellersta förvaltningsområdet säsongen 2016/2017. Detta innebär en minskning med 13 föryngringar jämfört med föregående säsong då resultatet fastställdes till 85 föryngringar. Den av Naturvårdsverket fastställda miniminivån för Mellersta rovdjursförvaltningsområdet är 62 föryngringar (familjegrupper) per år (NV-00552-14). Detta motsvarar cirka 341 lodjur.

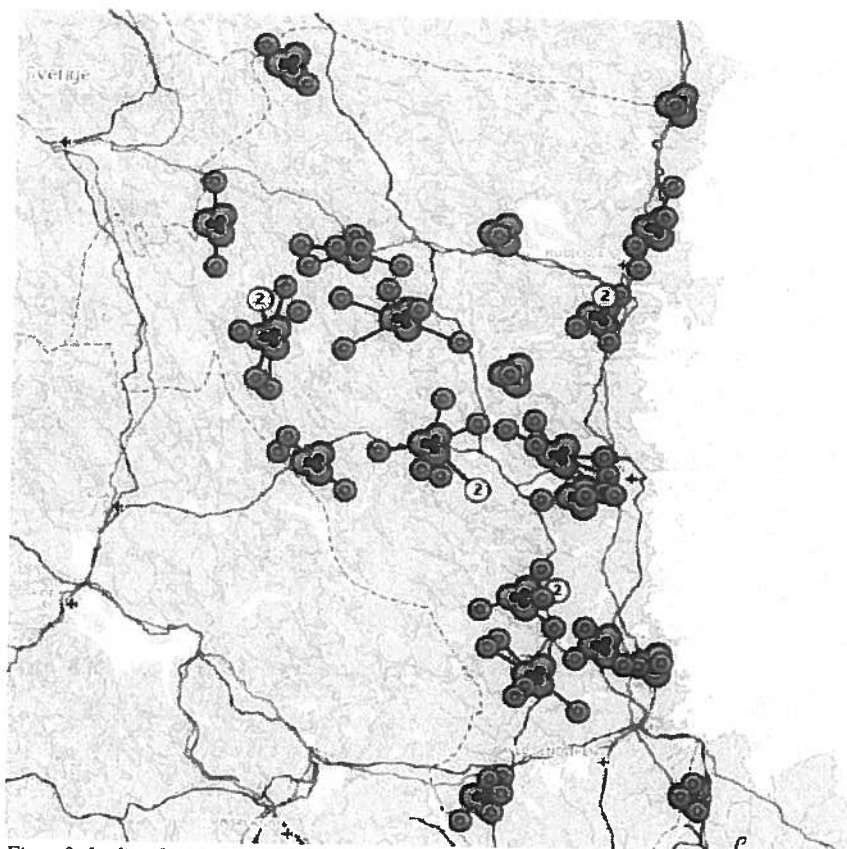
Figur 1. Antalet lodjursföryngringar i Mellersta rovdjursförvaltningsområdet åren 2011-2017.

Lodjursstammens storlek, utveckling och utbredning i länet

Antalet konstaterade familjegrupper i Gävleborgs län har varierat sedan inventeringarna började. Totala antalet lodjur i länet har sannolikt inte varierat lika mycket mellan åren. Familjegrupper kan grovt omräknas till antal individer. Inventeringsresultatet från 2016/2017 visar att antalet familjegrupper av lodjur är 17,5 vilket motsvarar en population på omkring 96 lodjur (se figurena 2 och 3).

Figur 2. Resultatet av lodjursinventeringen i Gävleborgs län under perioden 2009/2010 till 2016/2017. Källa inventeringsresultat: Viltskadecenter 2017

Figur 3. Lodjur finns spridda i hela Gävleborgs län. Kartan visar inventeringsresultat från säsongen 2016/17 avseende familjegrupper.

Antalet lodjur som kan fällas

Tillväxttakten i lodjurspopulationen i förvaltningsområdet beror på tätheten av rådjur och lodjur samt biogeografisk region. Länen i Mellersta rovdjursförvaltningsområdet har kommit överens om att det gemensamma jaktuttaget 2018 inte ska vara större än att förvaltningsområdets lodjurspopulation förväntas ligga på förvaltningsmålet för Mellersta rovdjursförvaltningsområdet, d.v.s. 84 familjegrupper. Detta innebär vidare att utöver licensjakten även finns utrymme för skyddsjakt under 2018, om behovet skulle uppstå. Ett lodjur har avlivats vid skyddsjakt och ett lodjur har fällts med stöd av § 28 jaktförordningen i förvaltningsområdet under 2017.

I rapporten "Prognoser för lodjurspopulationen 2017 och 2018 i Sverige vid olika beskattningsnivåer" presenterar Viltskadecenter effekterna av olika beskattningsnivåer på loddjurspopulationen i Mellersta rovdjursförvaltningsområdet.

Ett totalt jaktuttag på 15 lodjur under 2018 ger ett medianvärde på 84 familjegrupper inventeringssäsongen 2017/2018, att jämföra med miniminivån på 62 familjegrupper. Det totala uttaget vid licensjakten 2018 omfattar sammanlagt 13 lodjur, varav fem tilldelats i Gävleborgs län, sex i Dalarnas län och två i Västmanlands län.

Samverkan inom Mellersta rovdjursförvaltningsområdet

I enlighet med propositionen "En hållbar rovdjurspolitik" (Prop. 2012/13:191) har länen inom det Mellersta rovdjursförvaltningsområdet samverkat i frågor gällande förvaltning av rovdjur. Beslut om licensjakt för respektive län har grundats på Naturvårdsverket beslut om miniminivåer för lodjur (NV-00552-14), respektive länens förvaltningsplaner samt gällande författningar. Länsstyrelserna i det Mellersta förvaltningsområdet har haft möten för att diskutera förutsättningarna för och målsättningarna med licensjakt på lodjur. Samråden har även omfattat utformning av beslut och det praktiska genomförandet av licensjakten.

Motivering till beslutet

Förutsättningarna för licensjakt regleras i jaktförordningen och Naturvårdsverkets föreskrifter och allmänna råd för Länsstyrelsens beslut om licensjakt efter lo (NFS 2010:15) med de ändringar och tillägg som införts genom NFS 2014:25 samt Art- och habitatdirektivet.

För att säkerställa att jakten är begränsad, bedrivs selektivt och under strängt kontrollerade förhållanden följer nedan Länsstyrelsens redogörelse för licensjaktens skäl och syften samt vilken omfattning och utformning jakten ska ha för att vara lämplig och ändamålsenlig.

Den övergripande målsättningen för förvaltningen av lodjur är att lodjursstammen ska ha gynnsam bevarandestatus samtidigt som det inte blir påtagligt svårare att hålla tamdjur samt att hänsyn tas till de människor som lever och verkar i rovdjurstäta områden. I praktiken innebär det att alla förvaltningsåtgärder som vidtas, inklusive licensjakt, syftar till denna samexistens mellan människa och lodjur.

Licensjaktens syften

Syftet med att besluta om licensjakt i Gävleborgs län är att förebygga och begränsa de negativa socioekonomiska konsekvenserna, underlätta tamdjurshållning och begränsa skadorna för att därigenom skapa förutsättningar för en hållbar lodjursförvaltning, förbättra möjligheten för samexistens och på detta sätt bevara lodjursstammens gynnsamma bevarandestatus (prop.

2012/13:191). Syftet står i enlighet med Riksdagens beslut den 10 december 2013 att anta propositionen "En hållbar rovdjurspolitik" (prop. 2012/13:191).

Enligt propositionen är det mycket viktigt att de människor som påverkas av stora rovdjur ges möjlighet att finna en delaktighet i förvaltningen. Socioekonomiska skäl och att förhindra skador kan enligt Art- och habitatdirektivet utgöra grund för jakt.

Risken för olägenheter och socioekonomiska konsekvenser ökar i områden där förekomsten av lodjur är tät. Förutom direkta kostnader till följd av lodjursangrepp på tamdjur, har Sveriges Lantbruksuniversitet konstaterat att det finns indirekta kostnader såväl för enskilda lantbrukare som för samhället i rovdjurstäta områden, trots ett betydande arbete med förebyggande åtgärder.

Syftet med att vidta licensjakt som åtgärd i Gävleborgs län är även att förhindra att tätheten av lodjur ökar snabbare än vad som främjar samexistensen med människor i länet.

Uppnå syftet med jakten

Licensjakt kan tillsammans med andra åtgärder såsom bidrag och ersättningar för skador samt samråd och information, bidra till att minska konflikter mellan människa och lodjur. Helheten är alltigenom beroende av att rovdjursförvaltningen är tydlig, förutsägbar, legitim, transparent och såväl regionalt som nationellt anpassad (Linnell 2013 s. 38). Förtroendet för förvaltningen är därför enligt Länsstyrelsens bedömning en nyckelfaktor för lodjurets gynnsamma bevarandestatus i Sverige och i Gävleborgs län på lång sikt.

Den regionala förvaltningsplanen för rovdjur i Gävleborgs län, antagen av Viltförvaltningsdelegationen den 19 maj 2017, samt den av Viltförvaltningsdelegationen beslutade förvaltningsnivån för lodjur, beslut från den 27 november 2014 (dnr 104-7964-15), är regionalt betydelsefulla styrdokument för rovdjursförvaltningen i länet. Ett led i att skapa och bygga ett långsiktigt förtroende för rovdjurs- och här specifikt lodjursförvaltningen är att respektera och sträva efter att uppnå den regionalt beslutade förvaltningsnivån om 16 föryngringar. Länets förvaltningsnivå är fastställd med hänsyn till rådjurspopulationen i Gävleborgs län, vilket är den viktigaste naturligt begränsande faktorn hos lodjuren i Mellansverige. Länsstyrelsen bedömer att en regionalt förankrad lodjursförvaltning kan inverka positivt på rapporteringsviljan från jägare/allmänhet när de upptäcker nya lodjur, vilket leder till en bättre inventering, större delaktighet i förvaltningen och en ökad förutsägbarhet.

Socioekonomiska konsekvenser

Förekomst av rovdjur kan leda till både negativa och positiva socioekonomiska effekter. Det samlade rovdjurstrycket ökar på många platser i landet idag, däribland i Gävleborgs län, och det är viktigt att beakta helhetsbilden när det gäller möjliga effekter som kan uppstå. Det kan bland annat vara rädsla och oro i samband med den upplevda risken för den egna säkerheten, men också skador på tamdjur samt ekonomiska effekter i samband med direkta skador och förebyggande åtgärder.

Förekomsten av rovdjur kan även leda till möjligheter i form av turism och jakttillfällen vilket kan innebära positiva upplevelser och inkomster. Enligt undersökningar är attityderna idag positiva gentemot lodjur och det finns en acceptans för artens förekomst och förvaltning bland länets befolkning. Länsstyrelsen har också genom sin förvaltning ambitionen att bibehålla en fortsatt hög acceptans för lodjur.

Skador på tamdjur, främst på får och hundar, i länet som orsakas av lodjur är få, men antalet varierar från år till år. Det finns också en tendens till svag ökning av antalet skador de senaste åren, även om sambandet med antalet lodjur inte är lika tydligt. Exempelvis skedde sex lodjursangrepp 2016 och hittills under 2017 har länet haft tio besiktigade angrepp. På sikt kan en växande lodjursstam leda till ett ökat behov av skyddsjakt eftersom risken för skador kan komma att öka. Detta i sin tur leder till höga kostnader för samhället, minskad acceptans för arten, ökad oro och psykisk stress, vilket kan resultera i en ökad motsättning mellan Länsstyrelsens förvaltning och ortsbefolkningen som följd.

En begränsad och selektiv licensjakt som sker under strängt kontrollerade förhållanden är enligt Länsstyrelsen nödvändig för att begränsa risken för skador och negativa socioekonomiska konsekvenserna som lodjur orsakar.

Annan lämplig lösning

Utöver licensjakt arbetar Länsstyrelsen även i största möjliga utsträckning med andra åtgärder så som ersättningar vid skador, bidrag till förebyggande insatser, samråd och information som bidrar till att minska konflikter mellan människa och lodjur. Detta är dock inte tillräckligt och för att begränsa skador bedömer Länsstyrelsen att licensjakt utgör ett nödvändigt komplement för att ytterligare minska risken för negativa socioekonomiska konsekvenser. Detta gäller särskilt i områden med tät förekomst av lodjur och andra rovdjur.

Ett alternativ till licensjakt efter lodjur, för att motverka skador, är skyddsjakt. Länsstyrelsen gör dock bedömningen att skyddsjakt inte är ett lämpligt alternativ till licensjakt. Skyddsjakt innebär att problematiska individer avlägsnas snabbt och effektivt. Ofta involveras ett fåtal personer och metoder som vid licensjakt inte är tillåtna är då ofta tillåtna.

De fällda djuren omhändertas vanligtvis av myndigheterna och rovdjuren får en sorts karaktär av skadedjur. Att genomföra skyddsjakter med populationsreglerande effekt skulle vara mycket resurskrävande och kostsamt och är därmed inte en lämplig lösning för att hålla stammen på en nivå som motsvarar länets uppsatta förvaltningsnivå.

Andra lämpliga lösningar som provas i samband med skador är exempelvis skrämsel av olika slag och stängsling. Skrämsel är en åtgärd som ofta har en kort eller begränsad effekt på lodjur som orsakar skador.

Lodjuren är också mycket svåra att stänga ute från fårhagar, då de både kan klättra, ta sig igenom och lätt hoppar även över höga stängsel (Rapporter från Viltskadecenter "Tamdjursstängsel och lodjur – försök i djurparker", 2004 och "Stängsel-försök med lodjur"). Andra förebyggande åtgärder än rovdjursavvisande stängsel provas, men att utvärdera effekten är svårt. Förebyggande insatser bedöms av Länsstyrelsen inte möjliga att genomföra på en skala som omfattar ett helt län eller för att förebygga att lodjur på lång sikt inte angriper tamdjur som får. Det finns vidare enligt Länsstyrelsen för närvarande inte någon effektiv alternativ lösning till licensjakt.

Gynnsam bevarandestatus

Den svenska lodjursstammen bedöms vara cirka 1224 lodjur och lodjuret som art har en gynnsam bevarandestatus i Sverige. I mellersta rovdjursförvaltningsområdet fanns det efter inventeringen 2016/17 cirka 396 lodjur, beräknat utifrån antalet familjegrupper multiplicerat med omräkningsfaktorn 5,5.

Det uttag av lodjur som vid licensjakt, i de avgränsade jaktområdena, sammanlagt planeras fällas i förvaltningsområdet bedöms inte påverka förvaltningsområdets lodjurspopulation nämnvärt och bedömningen är även att den inte äventyrar lodjursstammens gynnsamma bevarandestatus. Uttaget medger även att skyddsjakt på lodjur är möjligt vid behov i samtliga län inom Mellersta förvaltningsområdet.

Naturvårdsverket har fattat beslut om miniminivåer för lodjur (dnr NV-00552-14). För Gävleborgs del är miniminivån för antalet lodjursföryngringar 13 stycken vilket motsvarar minst omkring 71 lodjur.

I Gävleborgs län fanns det utifrån det senaste inventeringsresultatet 17,5 länsegna familjegrupper, vilket motsvarar cirka 96 lodjur, spridda över hela länet (se figur 3).

Allt fler lodjursföryngringar kvalitetssäkras varje år i länet under inventeringsperioden. Med bättre utnyttjande av kameror i inventeringsarbetet och fler rapporterade observationer från allmänheten, finns det förutsättningar att dokumentera en allt större andel av lodjuren. Detta kommer att ge ett allt bättre och stabilare underlag för kommande års beslut om jakt.

I grannlänen finns flertalet familjegrupper, varför länet inte kan klassas som ett spridningsområde i utkanten av utbredningsområdet, utan snarare tillhör kärnområdet för populationen.

Lodjursstammen i länet ska även förvaltas med syfte att sträva mot förvaltningsmålet. Detta i linje med beslut från Viltförvaltningsdelegationen den 27 november 2014 (dnr 104-7964-15) om att förvaltningsmålet ska vara 16 föryngringar, d.v.s. cirka 88 lodjur i länet. I Viltförvaltningsdelegationen ingår samtliga aktörer för olika intressen i länet samt fem politiker som representerar allmänheten.

Länsstyrelsen bedömer att ett begränsat uttag på fem lodjur under licensjakt inte påverkar den gynnsamma bevarandestatusen för länets lodjurspopulation. Länsstyrelsen anser inte heller att det kommer att motverka att lodjursstammen ska förbli en livskraftig population med gynnsam bevarandestatus i artens naturliga utbredningsområde på nationell nivå. Länsstyrelsen bedömer vidare att det även finns utrymme för skyddsjakt om behovet skulle uppstå, baserat på förra årets inventering och att trenden visar på en uppgång av länets lodjurspopulation.

Jaktuttag i Gävleborgs län

Årets jaktuttag på totalt fem lodjur bedöms av Länsstyrelsen vara rimligt med hänsyn till samtliga ovanstående faktorer och bedöms få önskvärda effekter för att förebygga risken för skador och negativa socioekonomiska konsekvenser orsakade av lodjur. Vid bedömning av möjligt jaktuttag i Gävleborgs län har hänsyn tagits till hur stor andel av lodjursstammen som finns i Gävleborg och att jaktuttaget inte påverkar upprätthållandet av gynnsam bevarandestatus.

Jaktresultatet kommer att följas upp noggrant och bidra till kunskapsunderlaget som tas fram för kommande förvaltningsbeslut. Länsstyrelsens samlade bedömning är att en begränsad och selektiv licensjakt kan genomföras i Gävleborgs län 2018. Jakten kommer vidare att genomföras med ett flertal villkor som säkerställer att den sker under strängt kontrollerade former.

Bestämmelser som beslutet grundas på

Lodjur återfinns i bilaga 4 a till EU:s Art- och habitatdirektiv över noggrant skyddade arter beträffande vilka staterna enligt artikel 12 ska förbjuda att avsiktligt fånga eller döda exemplar i naturen. Enligt samma artikel är det förbjudet att avsiktligt störa dessa arter, särskilt under parnings-, uppfödning-, övervintrings- och flyttperioder.

Enligt artikel 12.1 a) Art- och habitatdirektivet ska medlemsstaterna vidta nödvändiga åtgärder för införande av ett strikt skyddssystem i det naturliga utbredningsområdet för de djurarter som finns förtecknade i bilaga 4a, med förbud mot att avsiktligt fånga eller döda exemplar av dessa arter i naturen, oavsett hur detta görs. Lodjur finns uppräknad i bilaga 4a såsom en djurart av gemenskapsintresse som kräver noggrant skydd.

Av artikel 16.1.e) art- och habitatdirektivet följer att förutsatt att det inte finns någon annan lämplig lösning och att undantaget inte försvårar upprätthållandet av en gynnsam bevarandestatus hos bestånden av de berörda arterna i deras naturliga utbredningsområde får en medlemsstat göra undantag från bestämmelserna i artikel 12. Detta för att under strängt kontrollerade förhållanden selektivt och i begränsad omfattning tillåta insamling och förvaring av vissa exemplar av de arter som finns förtecknade i bilaga 4 i en begränsad mängd som fastställs av de behöriga nationella myndigheterna.

Lodjur får enligt 3 § jaktlagen endast jagas om det följer av jaktlagen eller föreskrifter eller beslut meddelade med stöd av denna lag.

Art- och habitatdirektivets undantagsbestämmelser har införts i svensk lagstiftning genom 23 a - 29 och 31 §§ jaktförordningen. I 23 c § första stycket anges de allmänna förutsättningarna för licensjakt:

”Förutsättningen för att licensjakt efter björn, varg, järv och lo ska kunna tillåtas är att det inte finns någon annan lämplig lösning och att jakten inte försvårar upprätthållandet av en gynnsam bevarandestatus hos artens bestånd i dess naturliga utbredningsområde. Jakten måste dessutom vara lämplig med hänsyn till stammarnas storlek och sammansättning samt ske selektivt och under strängt kontrollerade former. Förordning (2009:1265)”

Enligt förarbetena till svensk jaktlagstiftning ska eventuella problem och skador som förorsakas av jaktbart vilt i första hand regleras genom jakt. I propositionen Sammanhållen rovdjurspolitik (prop. 2000/01:57) skriver regeringen att jakt kan hålla rovdjursstammar på en nivå som inte leder till oacceptabla förhållanden mellan människa och rovdjur.

I propositionen En hållbar rovdjurspolitik (prop. 2012/13:191) bedömer regeringen att samtliga rovdjursarter i Sverige har uppnått gynnsam bevarandestatus och menar att Naturvårdsverkets möjlighet till delegering av rätten att besluta om licensjakt till Länsstyrelserna bör utökas. Regeringen menar att det är viktigt att det i län där miniminivån för en rovdjursart överskrids ges utrymme för en adaptiv ekosystembaserad förvaltning av denna art, så att hänsyn kan tas till bl.a. vikande populationer av bytesdjur och socioekonomiska faktorer.

Large Carnivore Initiative for Europe (LCIE) har på EU-kommissionens uppdrag tagit fram riktlinjer för förvaltning av stora rovdjur på populationsnivå.

Riktlinjerna antogs av EU-kommissionen sommaren 2008 och kan enligt kommissionens bedömning ligga till grund för inriktningen av rovdjursförvaltningen inom EU. I riktlinjerna anges bl.a. följande om möjligheterna till jakt: "från bevarandesynpunkt finns ingen principiell orsak till att populationerna av stora rovdjur ej kan tolerera vissa nivåer av jaktliga förvaltningsåtgärder eller att förvaltas under samma förutsättningar som jaktbart klövvilt eller jaktbara fågelarter. Detta förutsatt att jakten är väl hanterad, vilket i detta fall innebär effektiv inventering av populationsstorlek, fastställande av lämplig tilldelning och jaktperioder, samt noggrann åttlydnad av dessa regler. En väl organiserad jakt kan potentiellt sett vara uthållig. Artikel 16 ger i sammandrag en möjlighet att tillåta jakt, och kvarhållande av traditionella jaktmetoder"

Enligt 24 a § andra stycket jaktförordningen (1987:905) får Naturvårdsverket med stöd av 23 d § samma förordning överlämna att besluta om licensjakt efter lodjur till Länsstyrelserna i ett rovdjursförvaltningsområde. Detta under förutsättning att antalet föryngringar för arten i rovdjursförvaltningsområdet överstiger de fastställda miniminivåerna enligt 5 § förordningen (2009:1263) om förvaltning av björn, varg, järv, lo och kungsörn. Enligt 2 § förordningen (2009:1263) tillhör Gävleborg det Mellersta rovdjursförvaltningsområdet.

Enligt beslut den 15 juni 2017 (NV-04267-17) delegerar Naturvårdsverket rätten att fatta beslut om licensjakt efter lodjur till samtliga Länsstyrelser utom Länsstyrelsen i Gotlands län. Delegeringen gäller till och med den 15 april 2018.

Beslutet om licensjakt efter lodjur i Gävleborgs län 2018 fattas med stöd av 23 c, 23 d, 24 a andra stycket, 24 d andra stycket och 49 §§ jaktförordningen (1987:905) och Naturvårdsverkets beslut om delegering av rätten att fatta beslut om licensjakt efter lo till samtliga Länsstyrelser utom Länsstyrelsen i Gotlands län (dnr. NV-04267-17). I beslutet beaktas skyddsreglerna i artikel 12 i rådets direktiv (92/43/EEG) om bevarande av livsmiljöer samt vilda djur och växter, och undantagsreglerna beträffande jakt och förvaring av jaktbyte i artikel 16 samma direktiv. Villkoren i beslutet är ställda utifrån Naturvårdsverkets föreskrifter och allmänna råd för Länsstyrelsens beslut om licensjakt efter lo (NFS 2010:15) med de ändringar och tillägg som införts genom NFS 2014:25.

Enligt 9 b § jaktförordningen (1987:905) ska det i föreskrifter eller beslut som avses i 11, 14 och 15 §§, 20 § 2 samt 21, 23 a–23 d, 24, 24 c, 29 och 31 §§, samma förordning anges vilka arter som berörs och antalet djur som får fällas, vilka medel och metoder som får användas, vilken tid och vilket område som avses, de villkor som i övrigt behövs för att så långt som möjligt undvika skador eller olägenheter av betydelse för den berörda artens bestånd och den kontroll som kommer att ske.

Enligt 21 § jaktförordningen (1987:905) får undantag medges från förbudet i 31 § jaktlagen (1987:259) att bedriva jakt från motordrivet fortkaffningsmedel. Motordrivet fordon har samma betydelse som i 2 § lagen om vägtrafikdefinitioner (2001:559).

Enligt 5 b § jaktförordningen (1987:905) ska den som vid tillåten jakt har fällt eller påskjutit björn, varg, järv eller lo anmäla detta till Länsstyrelsen utan dröjsmål och senast samma dag. Förordning (2009:1265).

Sammanfattning

Licensjakt bedöms av Länsstyrelsen hålla lodjursstammen på en nivå som inte leder till oacceptabel påverkan på tamdjur, eller i övrigt oacceptabla förhållanden i relationen mellan människa och rovdjur. Populationsreglerande jakt som ett inslag i förvaltningen av de stora rovdjuren kan därmed minska den negativa påverkan som rovdjuren kan utgöra mot en traditionell livsstil och därigenom inverka på landsbygdens utveckling i stort.

Länsstyrelsen bedömer att licensjakt efter lodjur kan medges då det inte finns någon annan lämplig lösning för att reglera lodjursstammen och samtidigt sträva mot länets beslutade förvaltningsnivå. Aktuell beskattning är av begränsad omfattning och lämplig utifrån såväl målsättningen med jakten som stammens storlek. Jakten sker under strängt kontrollerade former och tillåter lodjursstammen i Mellersta förvaltningsområdet såväl som i Gävleborgs län att med fortsatt god marginal förbli en livskraftig population med gynnsam bevarandestatus i artens naturliga utbredningsområde. Beslutet är också i överensstämmelse med LCIE:s riktlinjer om förvaltning av stora rovdjur på populationsnivå.

Länsstyrelsen beslutar därför om licensjakt efter fem (5) lodjur i enlighet med de villkor som framgår av detta beslut. Licensjakten pågår från 1 mars till och med 31 mars 2018 eller tills Länsstyrelsen avlyser jakten.

Information

Jakt som inte följer villkoren i detta beslut sker utan stöd av beslutet och i strid med fredningsbestämmelserna i 3 § jaktlagen (1987:259).

Straffbestämmelserna för jaktbrott finns i 43 och 44 §§ samma lag.

Lodjur som är fredade tillfaller staten enligt 33 § jaktförordningen (1987:905). Naturvårdsverket ska enligt 38 § jaktförordningen (1987:905) bestämma hur omhändertagna djur ska hanteras.

Länsstyrelsen upplyser om att jakten ska bedrivas med största möjliga hänsyn till såväl berörd art som övrig fauna samt rekreationssökande allmänhet.

Länsstyrelsen påminner om rapporteringsskyldigheten. Rapportering till Länsstyrelsen ska ske snarast, senast inom en timme efter fällt eller påskjutet lodjur.

Kungörelsedelgivning

Länsstyrelsen beslutar att delgivning av detta beslut ska ske genom kungörelsedelgivning. Beslutet fattas med stöd av 49 § delgivningslagen (2010:1932). Beslutet finns under överklagandetiden tillgängligt hos Länsstyrelsen Gävleborg, Borgmästarplan, Gävle samt på Länsstyrelsens hemsida www.lansstyrelsen.se/gavleborg.

Du kan överklaga beslutet

Se bilaga 1.

De som deltagit i beslutet

Beslutet har fattats av enhetschef [REDACTED] med funktionsansvarig [REDACTED] som föredragande. I den slutliga handläggningen har också handläggare [REDACTED] deltagit.

J [REDACTED]

[REDACTED]

Denna handling är godkänd i Länsstyrelsens elektroniska system och har därför ingen namnunderskrift.

Bilagor:

Bilaga 1. Hur man överklagar

Bilaga 2. Lathund för dig som deltar i licensjakten på lodjur i Gävleborgs län 2018

Bilaga 3. Karta över jaktområde

Bilaga 4. Besiktningsprotokoll, Registrering av fälld lo

Bilaga 5. Besiktningsprotokoll, Besiktning, provtagning och märkning av fälld lo

Bilaga 6. Besiktningsprotokoll, Påskjuten lo - platsundersökning och eftersök

Kopia till:

Naturvårdsverket

Viltförvaltningsdelegationen i Gävleborg

Länsstyrelserna i Mellersta förvaltningsområdet

Skandinaviska lodjursprojektet Skandlynx

Jordbruksverket

HUR MAN ÖVERKLAGAR - PRÖVNINGSTILLSTÅND

Den som vill överklaga förvaltningsrättens beslut ska skriva till Kammarrätten i Sundsvall.

Skrivelsen ska dock skickas eller lämnas till förvaltningsrätten.

För att kammarrätten ska kunna ta upp Ert överklagande måste Er skrivelse ha kommit in till förvaltningsrätten inom tre veckor från den dag då Ni fick del av domen/beslutet. Om beslutet har meddelats vid en muntlig förhandling, eller det vid en sådan förhandling har angetts när beslutet kommer att meddelas, ska dock överklagandet ha kommit in inom tre veckor från den dag domstolens beslut meddelades. Om sista dagen för överklagande infaller på lördag, söndag eller helgdag, midsommarafton, julafton eller nyårsafton räcker det att besvärshandlingen kommer in nästa vardag.

Om klaganden är en part som företräder det allmänna, ska överklagandet alltid ha kommit in inom tre veckor från den dag beslut meddelades.

För att ett överklagande ska kunna tas upp i kammarrätten fordras att **prövningstillstånd** meddelas. Kammarrätten lämnar prövningstillstånd om

1. det finns anledning att betvivla riktigheten av det slut som förvaltningsrätten har kommit till,
2. det inte utan att sådant tillstånd meddelas går att bedöma riktigheten av det slut som förvaltningsrätten har kommit till,
3. det är av vikt för ledning av rättstillämpningen att överklagandet prövas av högre rätt, eller
4. det annars finns synnerliga skäl att pröva överklagandet.

Om prövningstillstånd inte meddelas står förvaltningsrättens beslut fast. Det är därför viktigt att det klart och tydligt framgår av överklagandet till kammarrätten varför man anser att prövningstillstånd bör meddelas.

Skrivelsen med överklagande ska innehålla

1. Klagandens person-/organisationsnummer, postadress, e-postadress och telefonnummer till bostaden och mobiltelefon. Adress och telefonnummer till klagandens arbetsplats ska också anges samt eventuell annan adress där klaganden kan nås för delgivning. Om dessa uppgifter har lämnats tidigare i målet – och om de fortfarande är aktuella – behöver de inte uppges igen. Om klaganden anlitar ombud, ska ombudets namn, postadress, e-postadress, telefonnummer till arbetsplatsen och mobiltelefonnummer anges. Om någon person- eller adressuppgift ändras, ska ändringen utan dröjsmål anmälas till kammarrätten.
2. den dom/beslut som överklagas med uppgift om förvaltningsrättens namn, målnummer samt dagen för beslutet,
3. de skäl som klaganden anger till stöd för en begäran om prövningstillstånd,
4. den ändring av förvaltningsrättens dom/beslut som klaganden vill få till stånd,
5. de bevis som klaganden vill åberopa och vad han/hon vill styrka med varje särskilt bevis.

Adressen till förvaltningsrätten framgår av domen/beslutet.